

C/ Ramon Turró, 130 – 08005 Barcelona – 93 225 13 24 – www.voramar.cat – www.voramaropina.wordpress.com

Conferència – Col·loqui

LA PARTICIPACIÓ, una eina clau per a l'escola del futur

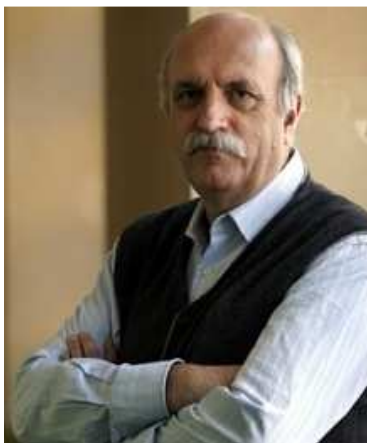
29 de maig de 2012 a les 20:00 h

RESUM

El passat dia 21 de maig va tenir lloc a Voramar, la conferència - col·loqui “**La participació, una eina clau per a l'escola del futur**”

En el marc de l'elaboració del Pla de Convivència de l'escola, que s'ha treballat amb la participació de tota la comunitat educativa, hem volgut parlar de PARTICIPACIÓ A L'ESCOLA, quelcom molt important en la globalitat de la comunitat educativa per construir una escola capaç de fer front a les necessitats acadèmiques, personals i de convivència.

Aquesta vegada el ponent ha estat en Jaume Carbonell i Sebarroja. En Jaume Carbonell i Sebarroja, és director de la revista “Cuadernos de Pedagogía” i professor de Sociologia de l'Educació. Ha escrit articles, participat en diferents treballs de recerca i fet nombroses conferències, tant al nostre país com a fora sobre qüestions relacionades amb l'educació, la innovació educativa i l'escola del futur. També és autor de diferents llibres, “L'aventura d'innovar: l'escola que aprèn”, “Educar en temps incerts” i “L'escola entre la utopia i la realitat” entre d'altres més.

A continuació us transcrivim un resum de la conferència feta:

LA PARTICIPACIÓ, una eina clau per a l'escola del futur

La participació a l'escola està condicionada pels següents eixos:

- 1.-Treballar amb visió d'escola de futur.
- 2.-L'existència de sentit de pertinença i cohesió.
- 3.-L'existència d'uns valors bàsics per a la participació.
- 4.-Tenir establerts canals de participació de les famílies.
- 5.-Disposar de mecanismes de relació amb el barri i l'entorn.

1.-TREBALLAR AMB VISIÓ D'ESCOLA DE FUTUR

Els nens i nenes hauran d'interactuar en un entorn marcat per la complexitat, la celeritat i la incertesa.

L'escola ha de fer front als reptes que li requerirà l'entorn en un futur i formar i educar als nens i nenes, considerant que hauran d'interactuar en un entorn que estarà marcat per la **complexitat, la celeritat i la incertesa**.

El gran volum d'informació que disposem i la rapidesa en que aquesta canvia, dificulta preveure els canvis i explicar perquè passen les coses. El repte per a l'escola és ajudar a transformar la informació amb coneixement. El coneixement és quelcom més complexa i té data de caducitat, d'aquí la importància de la formació permanent al llarg de la vida.

No tenir capacitat d'entendre allò que llegim dificulta la qualitat d'argumentació i la capacitat crítica constructora i per tant de participació.

El mestre té un paper molt important en transformar la informació cap a coneixement. La seva funció és ajudar a l'alumne a donar sentit a la informació per tal que aquesta esdevingui coneixement, en ajudar-los a no dispersar l'atenció i a tenir capacitat crítica. Aquesta és una de les debilitats del nostre sistema educatiu i fa referència al dèficit de comprensió lectora de l'alumnat del nostre país que, segons els informes d'avaluació del sistema educatiu, els nostres alumnes tenen dificultat per entendre allò que llegeixen. **No tenir capacitat d'entendre allò que llegim dificulta la qualitat d'argumentació i la capacitat crítica constructora i per tant de participació.**

2.-L'EXISTÈNCIA DE SENTIT DE PERTINENÇA I COHESIÓ

Des de l'escola es té el deure de formar una ciutadania democràtica sòlida que eviti els individualismes i fomenti la cohesió de grup.

Actualment, existeix una crisi de democràcia, però des de l'escola es té el deure de formar una ciutadania democràtica sòlida que eviti els individualismes i fomenti la cohesió de grup. No existeix democràcia sense educació i no existeix educació sense democràcia.

L'educació democràtica i el sentit de grup és un aspecte clau per a la participació.

L'escola és una petita comunitat reflex de la societat exterior i ha d'esdevenir un espai de vida i treball que s'assembli al màxim a la vida quotidiana, promovent espais d'intercanvi i participació i **creant xarxes intenses i extenses de vincles entre tota la comunitat educativa per afavorir la creació del sentit de pertinença i cohesió.**

Calen projectes d'escola singulars i diferenciadors que aportin valor i que vinguin a ser com el seu ADN per tal de desenvolupar la identitat pròpia.

Per a aconseguir-ho calen projectes d'escola singulars i diferenciadors que aportin valor i que vinguin a ser com el seu ADN per tal de desenvolupar la identitat pròpia. Així prenen especial rellevància a l'escola, fets com el de l'acollida dels nous alumnes i famílies, la integració dels nous mestres, les cloendes i acabaments de curs i que tot allò que es faci respongui a un projecte educatiu comú.

3.-L'EXISTÈNCIA DE VALORS BÀSICS PER A LA PARTICIPACIÓ

No hi ha una bona participació sense **confiança, autoritat, respecte i responsabilitat.**

L'escola ha de treballar per fomentar aquests valors.

És necessari **saber escoltar i entendre** per poder fer un acompanyament individual i personalitzat per generar un bon nivell de confiança.

La coherència ètica del mestre és una evidència de la seva autoritat.

El mestre, ha de tenir autoritat com a competència moral i intel·lectual i demostrar coherència entre el seu rol com a mestre i el que realment fa davant de tota la comunitat educativa. **La coherència ètica del mestre és una evidència de la seva autoritat.**

S'ha de treballar des de i a la classe el respecte a l'alumne com a base d'un respecte més global.

Fomentar el respecte entre tota la comunitat educativa és responsabilitat de l'escola, fent especial incidència en el respecte a l'infant. **S'ha de treballar des de i a la classe el respecte a l'alumne com a base d'un respecte més global.**

El mestre ha de desenvolupar instruments que actuïn com a contracte pedagògic entre ell i l'alumne per tal de desenvolupar el seu sentit responsable.

L'Escola ha d'aplicar metodologies i mecanismes a nivell pedagògic que promoguin la responsabilitat del seu alumnat. Així, accions que fomentin l'aprenentatge entre iguals i la interacció entre diferents cursos i etapes són de gran utilitat, com també ho són les **assemblees de classe esdevenint un referent bàsic de participació a l'escola.**

El mestre ha de desenvolupar instruments que actuïn com a **contracte pedagògic** entre ell i l'alumne per tal de desenvolupar el seu sentit responsable.

4.-TENIR ESTABLERTS CANALS DE PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES

Els canals habituals de participació de les famílies a l'escola són els consells escolars i les associacions de mares i pares. Aquests però són insuficients per fer més participativa l'escola. **És recomanable l'existència d'òrgans intermedis que treballin estretament amb l'escola per impulsar un projecte educatiu global.**

Per a una bona participació de les famílies, és bàsic un nivell de comprensió mutu entre elles i l'escola

Per a una bona participació de les famílies, és bàsic un nivell de comprensió mutu entre elles i l'escola. Si bé l'escola s'ha d'obrir a les famílies, aquestes també han de ser capaces de posar-se en el paper dels mestres.

5.-DISPOSAR DE MECANISMES DE RELACIÓ AMB EL BARRI I L'ENTORN

L'entorn educa i és un recurs educatiu privilegiat ple d'estímuls per a l'alumne, informació, comunicació, relacions, joc, esports, costums, cultura, festes, tradicions, etc., són alguns recursos que tots els educadors i famílies trobem en l'entorn.

L'escola ha de definir de quina forma vol que sigui la seva participació en el barri

És important que l'escola participi d'aquest entorn i a l'inrevés que l'entorn participi de l'escola. Per aconseguir-ho l'escola ha de definir de quina forma vol que sigui la seva participació en el barri, tot en el marc d'un projecte educatiu que interrelacioni cultura escolar amb la cultura de l'entorn.

Barcelona, 31 de maig de 2012.